

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘

(และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๒)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ เรียกว่า ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้นับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

ประธานสภา รองประธานสภาและเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ ๔ การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรก นายอำเภอต้องกำหนดให้สมาชิกได้มาประชุมภายในสี่สิบห้าวันนับแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเสร็จแล้ว

ข้อ ๕ ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรก ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราวเป็นผู้เชิญสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาวุโสสูงสุดขึ้นทำหน้าที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราวเพื่อดำเนินการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราว ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรก จนกว่าจะมีการเลือกเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราวรายงานผลการเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายอำเภอแต่งตั้งภายใน ๗ วัน เมื่อนายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ให้ประธานชั่วคราวพ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๖ วิธีเลือกประธาน รองประธาน และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตนเห็นสมควร ได้ตำแหน่งละหนึ่งชื่อ ถ้าเสนอนั้นต้องมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับรองไม่น้อยกว่าสองคน ชื่อที่เสนอไม่จำกัดจำนวน และให้เลือกจากชื่อเหล่านั้นโดยวิธีเขียนชื่อลงคะแนน เมื่อตรวจนับแล้วให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราวประกาศคะแนนต่อที่ประชุม ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าได้คะแนนสูงสุดเท่ากันหลายชื่อให้เลือกใหม่เฉพาะชื่อที่ได้คะแนน แต่ถ้าคะแนนสูงสุดเท่ากันอีกก็ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราวออกเสียงชี้ขาด

ถ้ามีการเสนอเพียงตำแหน่งละหนึ่งชื่อให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก

ข้อ ๗ เมื่อประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นวาระตามความในมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้ดำเนินการเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ ในกรณีนี้ให้นำข้อ ๕ และข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่พ้นจากตำแหน่งตามความในวรรคก่อนอยู่ทำหน้าที่ประธานชั่วคราวต่อไปจนกว่าจะเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่

ข้อ ๘ เมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลว่างลงเพราะเหตุอื่นใดนอกจากครบวาระตามความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้นายอำเภอเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลว่างลง เพื่อดำเนินการเลือกตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ ในการนี้ให้นำความในข้อ ๕ และข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับเลือกตั้งใหม่ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ข้อ ๙ เมื่อรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลว่างลงเพราะเหตุอื่นใด นอกจากครบวาระตามความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้ดำเนินการเลือกตั้งรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลว่างลง ในการนี้ให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๐ เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) นัดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามคำสั่งของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) ชี้แจงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อที่ประชุม

(๓) จัดทำระเบียบวาระการประชุม

(๔) จัดทำและตรวจสอบรายงานการประชุม

(๕) รักษาเอกสารของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แต่จะเปิดเผยเอกสารดังกล่าวได้ต่อเมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอนุญาต

(๖) แจ้งมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๗) ช่วยเหลือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุม

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้หรือตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

ข้อ ๑๑ เมื่อเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการชั่วคราว

ข้อ ๑๒ ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ทันทีที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง

ข้อ ๑๓ ทวิ ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ประธานกรรมการบริหารคนหนึ่ง และกรรมการบริหารจำนวนสองคนแล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง

การเลือกประธานกรรมการบริหารและกรรมการบริหารให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม
ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ประกาศชื่อผู้ซึ่งได้รับเลือกเป็นประธานกรรมการ
บริหาร

ข้อ ๑๒ ตริ เมื่อคณะกรรมการบริหารว่างลงทั้งคณะหรือกรรมการบริหารว่างลงเป็นการเฉพาะตัวเนื่อง
จากเหตุอื่นนอกจากครบวาระให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกคณะกรรมการบริหารหรือกรรมการบริหาร
แทนตำแหน่งที่ว่างนั้น ในการนี้ให้นำความในข้อ ๑๒ ทวิ มาใช้โดยอนุโลม

หมวด ๒

การประชุม

ข้อ ๑๓ การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอยู่ ๒ ประเภท

(๑) การประชุมสามัญ

(๒) การประชุมวิสามัญ

ข้อ ๑๔ การกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปี ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนำปรึกษา
ในที่ประชุมสามัญสมัยแรกว่าควรมีสองสมัยหรือหลายสมัย และควรจะเริ่มแต่เมื่อใดในปีนั้น กับให้กำหนดวัน
เริ่มสมัยประชุมสามัญสมัยแรกของปีต่อไป

การกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีตามความในวรรคก่อนอย่างน้อยจะต้องกำหนดในเดือน
กุมภาพันธ์สมัยหนึ่งและในเดือนสิงหาคมสมัยหนึ่งโดยให้ทำเป็นประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ ๑๕ การกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีเพื่อพิจารณาร่างข้อบังคับงบประมาณให้กำหนดใน
เดือนสิงหาคม และควรจะดำเนินการประชุมให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาสิบห้าวัน

ข้อ ๑๖ การเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความในข้อ ๑๓ ให้ประธานสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลแจ้งล่วงหน้าให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบเป็นหนังสือและให้ปิดประกาศไว้
ในที่เปิดเผยหรือที่สำนักงานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก่อนวันกำหนดเปิดสมัยประชุมไม่น้อยกว่าสามวันวัน
แต่การประชุมอันรีบด่วนจะแจ้งกำหนดเปิดสมัยประชุมและปิดประกาศเร็วกว่านั้นก็ได้ แต่มิให้น้อยกว่ายี่สิบสี่
ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม

ข้อ ๑๗ การนัดประชุมในระหว่างสมัยประชุมนั้นให้ทำเป็นหนังสือหรือจะบอกนัดในที่ประชุม แต่ถ้า
บอกนัดในที่ประชุมให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้ที่มิได้มาประชุมในเวลานั้นให้ทราบล่วงหน้าด้วย

โดยปกติให้นัดประชุมล่วงหน้าไม่ต่ำกว่าสามวัน แต่ถ้าเป็นการประชุมอันรีบด่วนหรืออยู่ในระหว่าง
สมัยประชุมจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้

ข้อ ๑๘ การนัดประชุมให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปด้วย เว้นแต่การประชุมอันรีบด่วนจะแจ้ง
ระเบียบวาระการประชุมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบในขณะที่เปิดประชุมก็ได้

ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประชาสัมพันธ์กำหนดวันนัดประชุม เวลาสถานที่ประชุม
เรื่องที่จะนำเข้าผู้ที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนทราบและเข้าฟังการประชุมด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไป
ตามที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด

ข้อ ๑๙ เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมแล้ว ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตรวจสอบราย
ชื่อสมาชิกผู้มาประชุมว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ เมื่อมีผู้มาประชุมครบองค์ประชุมให้เลขานุการสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลให้สัญญาณเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าห้องประชุม

เมื่อได้มีสัญญาณให้เข้าประชุมแล้ว ให้สมาชิกรีบเข้านั่งตามที่ซึ่งได้จัดไว้ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตรวจว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าประชุมครบองค์ประชุมหรือไม่ ถ้าหากไม่ครบองค์ประชุมและพินกำหนดเวลานัดประชุมแล้วหนึ่งชั่วโมงก็ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสั่งเลื่อนการประชุมไป

การนัดเลื่อนการประชุมนั้น ให้นำความในข้อ ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดที่มาลงชื่อไว้แล้ว แต่มิได้เข้านั่งประชุมในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มิให้นำเป็นองค์ประชุมสำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้น

ข้อ ๒๐ การประชุมต้องมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๑ เมื่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาครบองค์ประชุมแล้วแต่ประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาประชุม เลือกกันเองเป็นประธานชั่วคราวในการประชุมคราวนั้น

ถ้าประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาในที่ประชุม ก็ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราวพ้นหน้าที่ และให้ประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธานที่ประชุมต่อไป

ข้อ ๒๒ เมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีเรื่องที่ต้องแจ้งให้ที่ประชุมทราบก่อนเริ่มปรึกษาตามระเบียบวาระ ก็ให้แจ้งตามที่ประชุมได้

ข้อ ๒๓ การจัดระเบียบวาระประชุมนั้น โดยปกติให้จัดลำดับการพิจารณาข้อปรึกษาในอันดับก่อนหลังดังต่อไปนี้

- (๑) รับรองรายงานการประชุม
- (๒) เรื่องด่วน
- (๓) ยุติร่างข้อบังคับที่ค้างพิจารณา
- (๔) ยุติร่างข้อบังคับที่เสนอใหม่
- (๕) ยุติคดีอื่น ๆ

ข้อ ๒๔ โดยปกติให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ตกลงเป็นอย่างอื่นในคราวประชุมนั้น

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระการประชุมมิได้ เว้นแต่ในกรณีเห็นว่าที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดการอลเวงจนไม่สามารถรักษาระเบียบข้อบังคับการประชุมไว้ได้

ข้อ ๒๕ ภายใต้อำนาจข้อ ๒๔ ถ้าประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรวมกันไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาประชุมขอร้องให้เปิดประชุมต่อไป ก็ให้ดำเนินการประชุมต่อไปโดยให้รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธานในที่ประชุม

ถ้ารองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกกันเองเป็นประธานในการประชุมคราวนั้น ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม การประชุมต่อไปในข้อนี้ต้องมีสมาชิกครบองค์ประชุม

ข้อ ๒๖ ถ้าประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าได้ประชุมกันมาเป็นเวลานานสมควรหยุดพักชั่วคราว จะสั่งให้หยุดพักการประชุมเสียชั่วคราวก็ได้

ข้อ ๒๗ เมื่อประธานสภาหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรวมกันไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาประชุมร้องขอให้มีการประชุมลับก็ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสั่งผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลออกจากห้องประชุม เว้นแต่เจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้อง

การร้องขอให้มีการประชุมลับตามความในข้อนี้ อาจทำเป็นหนังสือก็ได้แต่ไม่จำเป็นต้องบอกล่วงหน้า

ข้อ ๒๘ การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับความประพฤติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามความในมาตรา ๔๓ ตรี (๘) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๒ หรือเรื่องการประชุมสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามความในหมวด ๕ แห่งข้อบังคับนี้ให้ประชุมลับ เว้นแต่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ถูกกล่าวหาจะขอให้ประชุมเปิดเผย

ข้อ ๒๙ รายงานการประชุมทุกคราว ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตรวจรายงานการประชุมแล้วเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับรองในคราวประชุมครั้งต่อไปโดยให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีโอกาสตรวจดูได้ก่อนเวลาประชุม ผู้ใดต้องการแก้ไขถ้อยคำต้องได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก่อน

ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปิดประกาศรายงานการประชุมที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติรับรองแล้วในที่เปิดเผยให้ประชาชนทั่วไปทราบ เว้นแต่เรื่องที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าไม่ควรเปิดเผย

ข้อ ๓๐ เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อในรายงานนั้นไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชุดก่อนยังมิได้รับรอง ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน และให้ถือว่าได้มีการตรวจและรับรองแล้วตามความในข้อ ๒๙ และให้ส่งรายงานการประชุมให้นายอำเภอภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรองรายงานการประชุมแล้ว

ข้อ ๓๑ รายงานการประชุมลับจะเปิดเผยได้เพียงใดหรือไม่ ให้เป็นไปตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด ๓

ญัตติ

ข้อ ๓๒ ญัตติมี ๒ อย่าง คือ

(๑) ญัตติเกี่ยวกับกิจการภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) ญัตติร่างข้อบังคับตำบล

ข้อ ๓๓ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและมีสมาชิกรับรองหนึ่งคน เว้นแต่ข้อบังคับนี้จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าและไม่ต้องทำเป็นหนังสือ

- (๑) ขอให้รับรองรายงานการประชุม
- (๒) ขอให้ปรึกษาเป็นการด่วน หรือยุติในเวลาที่มีการปรึกษารวดเร็ว
- (๓) ขอแปรญัตติที่มีร่างข้อบังคับงบประมาณ
- (๔) ขอให้ลงมติ
- (๕) ขอให้แยกประเด็นพิจารณา หรือแยกประเด็นลงมติ
- (๖) ขอให้ปิดอภิปราย
- (๗) ขอให้เปิดอภิปรายต่อไป
- (๘) ขอให้เลื่อนการประชุมปรึกษาต่อไปในคราวหน้า
- (๙) ขอให้พิจารณาโทษสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลว่าได้กระทำความผิดข้อบังคับนี้ใน

การประชุมครั้งนั้น

- (๑๐) ญัตติที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นควรอนุญาต

ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบรรจุญัตติที่เสนอมาย่างระเบียบวาระการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในกำหนดเวลาอันสมควรในสมัยสามัญนั้น

ข้อ ๓๔ การเสนอญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ นั้น ให้นำความในข้อ ๕๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๕ ร่างข้อบังคับตำบลต้องแบ่งออกเป็นข้อ ๆ และมีบันทึกดังต่อไปนี้

- (๑) หลักการของร่างข้อบังคับตำบล
- (๒) เหตุผลที่เสนอร่างข้อบังคับตำบล

เมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับญัตติร่างข้อบังคับตำบลที่เสนอมายาและตรวจเห็นถูกต้องตามระเบียบการประชุมแล้ว ให้ส่งสำเนาแก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลล่วงหน้าอย่างน้อยสามวันก่อนวันประชุม เว้นแต่เป็นการด่วน

ข้อ ๓๖ ถ้าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เสนอญัตติร่างข้อบังคับตำบลเกี่ยวกับการเงิน ต้องให้ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรับรอง

ร่างข้อบังคับตำบลเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่า ร่างข้อบังคับตำบลว่าด้วยข้อความต่อไปนี้ทั้งหมดหรือข้อใดข้อหนึ่ง

(๑) การตั้งขึ้นหรือยกเลิกหรือลดหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือวางระเบียบการบังคับเกี่ยวกับรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) การจัดสรร รับ รักษาหรือจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือการ โอนงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๓) การกู้เงินหรือการค้ำประกัน หรือการใช้เงินในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างข้อบังคับตำบลใดเป็นข้อบังคับตำบลเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้วินิจฉัย

การเสนอญัตติร่างข้อบังคับตำบลอื่น ๆ ต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับรองอย่างน้อยสองคน ผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงชื่อในญัตติร่างข้อบังคับตำบล

การเสนอญัตติร่างข้อบังคับตำบลใด ถ้าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

การเสนอญัตติร่างข้อบังคับตำบลว่าด้วยงบประมาณ ให้เป็นไปตามความในหมวด ๔ ว่าด้วยงบประมาณ

ข้อ ๓๗ ญัตติร่างข้อบังคับตำบลนั้นที่ประชุมจะต้องพิจารณาเป็น ๓ วาระ แต่ที่ประชุมจะอนุมัติให้พิจารณา ๓ วาระรวดเดียวก็ได้

การเสนอขอให้ที่ประชุมพิจารณา ๓ วาระรวดเดียว คณะกรรมการบริหาร หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนผู้ที่มาประชุมจะเป็นผู้เสนอก็ได้ เมื่อที่ประชุมอนุมัติให้พิจารณา ๓ วาระรวดเดียวแล้ว การพิจารณาครั้งที่ ๒ นั้นให้ที่ประชุมเป็นกรรมการเต็มสภา โดยให้ประธานของที่ประชุมเป็นประธาน

ญัตติร่างข้อบังคับตำบลว่าด้วยงบประมาณจะพิจารณา ๓ วาระรวดเดียวไม่ได้

ข้อ ๓๘ ในการพิจารณาญัตติร่างข้อบังคับตำบลครั้งที่หนึ่ง ให้ที่ประชุมปรึกษาในหลักการแห่งร่างข้อบังคับตำบลและลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างข้อบังคับตำบลนั้นหรือไม่หากมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์จะอภิปราย ห้ามมิให้ลงมติก่อนที่จะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้อภิปรายในเรื่องนั้นพอสมควรแล้ว

ข้อ ๓๙ ญัตติร่างข้อบังคับตำบลที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลลงมติรับหลักการแล้วถ้าจะต้องส่งให้คณะกรรมการพิจารณา ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่งต้นร่างข้อบังคับตำบลนั้นไปให้คณะกรรมการพิจารณาโดยละเอียด และที่ประชุมจะต้องกำหนดเวลาแปรญัตติด้วย

ภายในเวลาที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อบังคับตำบล ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือ โดยปกติให้แปรญัตติเป็นรายชื่อและเสนอต่อประธานคณะกรรมการ ในกรณีที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้แปรญัตติจะต้องมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับรองตามความในข้อ ๓๖

ข้อ ๔๐ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาแล้ว จะต้องเสนอร่างข้อบังคับตำบลนั้นตามร่างเดิม และตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานและบันทึกความเห็นขึ้นต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รายงานนั้นอย่างน้อยจะต้องระบุว่าได้มีการหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในตอนหรือข้อใดบ้าง การแปรญัตติ และมติของคณะกรรมการเกี่ยวกับการแปรญัตตินั้นเป็นประการใด และให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่งสำเนารายงานนั้นแก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยปกติไม่น้อยกว่าหนึ่งวันก่อนวันนัดประชุม เว้นแต่เป็นการด่วน

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะขอให้คณะกรรมการไปร่วมประชุมด้วย เพื่อแถลงประกอบรายงานหรือชี้แจงข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับรายงานนั้นก็ได้

ข้อ ๔๑ ในการพิจารณาร่างข้อบังคับตำบลครั้งที่ ๒ ให้ปรึกษาเรียงตามลำดับข้อเฉพาะที่มีการแปรญัตติหรือที่คณะกรรมการแก้ไขเท่านั้น เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

ถ้าที่ประชุมลงมติเห็นด้วยกับคำแปรญัตติหรือเห็นด้วยกับการแก้ไขในข้อใดแล้ว มิให้เสนอขอแปรญัตติหรือเสนอญัตติขอเปลี่ยนแปลงลงมติขึ้นอีก

ถ้าข้อความในข้อใดที่ได้มีมติไปแล้วขัดแย้งกันหรือบกพร่องในสาระสำคัญ ที่ประชุมจะลงมติให้ส่งปัญหานั้นไปให้คณะกรรมการพิจารณาใหม่ เฉพาะที่ขัดแย้งหรือบกพร่องก็ได้โดยไม่ให้มีการแปรญัตติในชั้นการพิจารณานี้ขึ้นอีก ในกรณีที่มติดังกล่าวไปให้คณะกรรมการพิจารณาใหม่ดังกล่าวแล้ว การพิจารณาเฉพาะข้อนั้น ๆ เป็นอันระงับไว้ก่อน แต่ถ้าไม่เป็นการขัดข้องก็ให้ที่ประชุมพิจารณาข้ออื่น ๆ ต่อไปจนจบร่าง

ถ้าข้อขัดแย้งหรือข้อบกพร่องดังกล่าวแล้วในวรรคก่อนเกิดขึ้นในการพิจารณาประเด็นที่ประชุมจะลงมติให้ดำเนินการตามความในวรรคก่อนก็ได้

เมื่อคณะกรรมการได้ยื่นรายงานการพิจารณาข้อที่ไต่รับไว้แล้วให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจัดส่งสำเนารายงานนั้นให้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยปกติกว่าหนึ่งวันก่อนวันนัดประชุม เว้นแต่เป็นการด่วน

ในการประชุมต่อวาระที่ ๒ ให้ที่ประชุมลงมติเฉพาะข้อความที่ไต่รับไว้จนสิ้น

ข้อ ๔๒ ในการพิจารณาข้อบังคับตำบลวาระที่ ๓ ให้ที่ประชุมลงมติว่าจะให้ตราเป็นข้อบังคับตำบลหรือไม่

การพิจารณาในวาระนี้ไม่มีการอภิปราย

ข้อ ๔๓ ผู้ตราข้อบังคับตำบลใดซึ่งที่ประชุมได้ลงมติไม่รับหลักการตามความในข้อ ๓๘ กี่ดี หรือลงมติไม่ให้ตราเป็นข้อบังคับตำบลตามความในข้อ ๔๒ กี่ดี หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติยืนยันไม่ครบตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กี่ดี ให้ถือว่าร่างข้อบังคับตำบลนั้นเป็นอันตกไป มิให้เสนอผู้ตราข้อบังคับตำบลนั้นอีก เว้นแต่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะอนุญาตเมื่อเหตุการณได้เปลี่ยนแปลงไป

บทบังคับดังกล่าวในวรรคก่อนให้ใช้แก่ผู้ใดอื่น ๆ ด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๔๔ ผู้ใดขอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลวินิจฉัยให้สมาชิกคนใดออกจากตำแหน่งตามความในมาตรา ๔๗ ตรี (๘) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ยื่นเป็นหนังสือล่วงหน้าก่อนเวลาประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งสมาชิกที่พิจารณาถูกยื่นมติให้ออกจากตำแหน่งเป็นหนังสือล่วงหน้าตามสมควรก่อนวันประชุมเพื่อเตรียมหลักฐานชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่ต้องไม่น้อยกว่าสี่สิบแปด ชั่วโมงก่อนกำหนดเวลาเปิดประชุมคราวนั้น หากมีเหตุพ้นวิสัยไม่สามารถแจ้งได้ให้บันทึกเหตุผลไว้เป็นหนังสือและนำแจ้งที่ประชุมเพื่อทราบก็เป็นการเพียงพอแล้ว

ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบรรจุญัตติที่เสนอมาในวรรคหนึ่งเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในกำหนดเวลาอันสมควร

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสามมาใช้บังคับกับญัตติขอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลวินิจฉัยให้กรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๖๔ (๗) และมาตรา ๖๔ ทวิ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยอนุโลม

ข้อ ๔๕ ในกรณีที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลออกตามวาระเกินกึ่งหนึ่งหรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ญัตติใด ๆ ซึ่งที่ประชุมยังมิได้พิจารณาหรือพิจารณายังไม่เสร็จให้เป็นอันตกไป

ข้อ ๔๖ การขอลอนญัตติ คำแปรญัตติ หรือการแก้ไขข้อความในญัตติซึ่งเป็นเหตุให้เปลี่ยนหลักการต้องได้รับความยินยอมจากที่ประชุม

ข้อ ๔๗ การขอลอนชื่อจากการเป็นผู้รับรองหรือจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอแปรญัตติในญัตติใด ๆ จะกระทำได้ก่อนที่ได้จัดญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระ

ในกรณีที่เสนอญัตติในที่ประชุม ผู้รับรองหรือผู้เสนอจะขอลอนได้ก่อนเริ่มปรึกษาญัตตินั้น

ข้อ ๔๘ ผู้คัดหรือคำแปรญัตติใดที่ถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว ถ้าผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติไม่ขออภิปรายหรือไม่อยู่ในที่ประชุมให้ถือว่าถอนญัตตินั้นแล้ว

หมวด ๔

งบประมาณ

ข้อ ๔๙ ผู้คิดร่างข้อบังคับตำบลด้วยงบประมาณ ให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลยื่นต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามแบบและวิธีการภายในเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ข้อ ๕๐ การแปรญัตติร่างข้อบังคับตำบลด้วยงบประมาณจะกระทำได้โดยลดรายจ่าย การขอลดจำนวนเงินที่ขออนุญาตจ่ายต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองโดยอนุโลมตามความในข้อ ๓๖

คำแปรญัตติให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในเวลาที่กำหนด

ข้อ ๕๑ ห้ามมิให้แปรญัตติรายจ่ายขึ้นใหม่หรือเพิ่มเติมรายจ่าย หรือเปลี่ยนแปลงความประสงค์ของจำนวนเงินที่ขออนุญาตจ่าย เว้นแต่จะได้รับคำรับรองของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ ๕๒ ห้ามมิให้แปรญัตติในรายการและจำนวนเงินซึ่งมีข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

(๑) ดอกเบี้ยและเงินส่งใช้ต้นเงินกู้

(๒) รายจ่ายซึ่งต้องจ่ายตามกฎหมาย

หมวด ๕

การอภิปราย

ข้อ ๕๓ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดประสงค์จะกล่าวต่อที่ประชุมก็ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะเมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอนุญาตแล้วจึงกล่าวถ้อยคำใด สมาชิกจะขึ้นกล่าว ณ ที่ของตนหรือ ณ ที่ซึ่งจัดไว้ก็ได้และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องให้โอกาสแก่ผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติอภิปรายก่อน แต่ถ้าผู้แปรญัตติมีหลายคน ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอนุญาตให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

ข้อ ๕๔ เมื่อผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติได้อภิปรายแล้ว ถ้ามีผู้ใดค้านก็ให้ผู้นั้นอภิปราย เมื่อผู้คัดค้านอภิปรายแล้วถ้าผู้ใดจะสนับสนุนผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติก็ให้ผู้นั้นอภิปรายและโดยปกติประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องให้อภิปรายสลับกันไป

ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่มีผู้ประสงค์จะอภิปรายแต่อีกฝ่ายหนึ่งมีผู้ประสงค์จะอภิปรายอยู่ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้ประสงค์อภิปรายนั้นอภิปรายซ้อนกันไปโดยไม่ต้องสลับก็ได้

เมื่อได้อนุญาตให้อภิปรายซ้อนไปคนหนึ่งแล้ว ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลถามว่า ผู้ใดจะอภิปรายในทางตรงกันข้าม ถ้ามีก็ให้ประธานอนุญาตให้อภิปราย แล้วดำเนินการให้อภิปรายสลับกันต่อไป ถ้าไม่มีก็ให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายซ้อนกันต่อไปได้

ถ้ามีผู้ยกมือจะอภิปรายหลายคน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะอนุญาตให้ผู้ใดอภิปรายก่อนก็ได้แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอ ผู้รับรองและผู้ที่ยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ข้อ ๕๕ ถ้าไม่มีผู้ใดจะอภิปรายต่อไป ให้ถือว่าเป็นการปิดอภิปราย หรือถ้ามีแต่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว ประธานจะเสนอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่า ควรจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้ เว้นแต่การอภิปรายตามความในข้อ ๖๔

เมื่อปิดอภิปรายแล้วให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอให้ที่ประชุมลงมติ

ข้อ ๕๖ ในเวลาที่กำลังอภิปรายอยู่นั้น ถ้าประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยื่นขึ้นให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้กำลังอภิปรายหรือจะขออภิปรายระงับการอภิปรายของตนไว้แล้วนั่งลงทันทีและสมาชิกทั้งหลายซึ่งอยู่ในที่ประชุมนั้นต้องนั่งฟังคำประธาน

ข้อ ๕๗ เมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเตือนสมาชิกให้เข้าระเบียบ สมาชิกต้องกระทำตามทันที

ข้อ ๕๘ ถ้าประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาเห็นว่า ผู้ใดใช้เวลาอภิปรายครั้งใด เกินสมควรแก่เรื่องและยังมีผู้อื่นประสงค์จะอภิปรายต่อไปอีก ประธานสภาอาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายเสียก็ได้เมื่อได้อภิปรายมาครบสิบนาทีแล้ว

ข้อ ๕๙ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องอภิปรายเฉพาะเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่เท่านั้น จะกล่าวข้อความซ้ำหรือนอกประเด็นและจะใช้ถ้อยคำหยาบคาย ใส่ร้ายเสียชื่อเสียงผู้อื่นไม่ได้ ห้ามมิให้สมาชิกนำเอกสารใด ๆ มาอ่านในที่ประชุมฟัง หรือกล่าวถึงพระมหากษัตริย์หรือชื่อสมาชิกหรือชื่อกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหรือชื่อบุคคลใด ๆ โดยไม่จำเป็น

ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายอาจยื่นขึ้น ณ ที่ของตนเพื่อแสดงการขออนุญาต เมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้อนุญาตแล้วจึงให้กล่าวแก้หรือชี้แจงข้อเท็จจริงได้

ข้อ ๖๐ ข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีสิทธิร้องขอมิให้นำมาอภิปรายหรือเปิดเผยได้ แต่ถ้าสมาชิกร้องขอมิให้นำมาอภิปรายหรือเปิดเผย ต้องมีผู้รับรองโดยอนุโลมตามความในข้อ ๖๖ และให้ถือตามมติของที่ประชุม

ข้อ ๖๑ เมื่อเห็นว่ามีผู้กระทำความผิดระเบียบข้อบังคับการประชุม สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยื่นร้องขอให้รักษาระเบียบข้อบังคับการประชุมได้ ให้ประธานเป็นผู้ให้คำวินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับหรือไม่

ข้อ ๖๒ คำสั่งของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในข้อที่ว่าผิดระเบียบข้อบังคับการประชุมหรือไม่นั้นเป็นคำสั่งเด็ดขาด ห้ามมิให้ที่ประชุมอภิปรายในเรื่องนี้ต่อไป

ข้อ ๖๓ ผู้เสนอญัตติ ผู้ขอแปรญัตติ หรือผู้อภิปราย อาจถอนคำเสนอญัตติ คำแปรญัตติ หรือคำอภิปรายนั้นได้

การถอนคำเสนอญัตติ คำแปรญัตติ หรือคำอภิปรายในข้อนี้อาจทำได้โดยมิต้องอภิปรายแต่ต้องทำในที่ประชุม

ข้อ ๖๔ การอภิปรายในกรณีที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลถูกกล่าวหาตามความในมาตรา ๔๗ ตรี (๘) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๒ หรือในกรณีกรรมการบริหารถูกพิจารณาตามมาตรา ๖๔ (๓) และมาตรา ๖๔ ตรี (๔) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๒ หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามความในหมวด ๕ แห่งข้อบังคับนี้ สมาชิกมีสิทธิขออภิปรายได้จนหมดข้อสงสัย ห้ามมิให้รวบรัดอภิปรายเพื่อลงมติ

หมวด ๖ การลงมติ

ข้อ ๖๕ การออกเสียงลงคะแนนเพื่อลงมติมีสองวิธี คือ

- (๑) การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย
- (๒) การออกเสียงลงคะแนนลับ

ข้อ ๖๖ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) ยกมือขึ้นพร้อมกัน
- (๒) ขึ้นชื่อ
- (๓) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรชื่อให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายบุคคล

ข้อ ๖๗ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกที่มาประชุม มีสิทธิเสนอญัตติขอให้ออกเสียงลงคะแนนลับได้ การเสนอญัตติ ดังกล่าวนี้นี้จำเป็นต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ ถ้าที่ประชุมอนุมัติก็ให้ดำเนินการตามนั้น

การลงมติวินิจฉัยญัตติตามความในวรรคก่อน ให้ใช้วิธียกมือขึ้นพร้อมกัน

การออกเสียงลงคะแนนลับนั้น ให้เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรมาลงคะแนนในหีบต่อหน้าประธาน สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ ๖๘ ลำดับการลงมตินั้น ถ้าญัตติใดมีคำแปรญัตติแล้วโดยปกติให้ยกเอาคำแปรญัตติสุดท้ายลงมติ ก่อน แล้วย้อนเป็นลำดับไปจนถึงญัตติต้น

มติในกรณีนี้ให้ถือเอาคะแนนเสียงมากที่สุดของญัตติแต่ละญัตติที่ลงมติดำเนิน

ข้อ ๖๙ ถ้ามีปัญหาซับซ้อนเป็นที่เข้าใจยาก ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือที่ประชุมอาจ แยกประเด็นออกให้ลงมติเป็นตอน ๆ ไปก็ได้

ข้อ ๗๐ เมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลถามที่ประชุมว่าในเรื่องที่มีผู้เสนอนั้นจะมีผู้ใดเห็น อย่างอื่นหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบด้วย

ข้อ ๗๑ เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องประกาศคะแนน เสียงให้ที่ประชุมทราบทันที ถ้าเรื่องใดกฎหมายบัญญัติว่าต้องมีคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใดเป็นพิเศษแล้วก็ให้ ประกาศด้วยว่า ได้มีคะแนนเสียงข้างมากครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้นั้นแล้ว

ข้อ ๗๒ ถ้ามีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาในที่ประชุมภายหลังที่ที่ประชุมเริ่มลงคะแนน เสียง สมาชิกผู้เข้ามานั้นในกรณีลงคะแนนเปิดเผย อาจจะออกเสียงลงคะแนนร่วมกับฝ่ายที่ยังนับคะแนนไม่เสร็จ ได้ แต่จะออกเสียงลงคะแนนร่วมกับฝ่ายที่นับคะแนนเสร็จแล้วไม่ได้ หรือในกรณีลงคะแนนลับอาจออกเสียงลง คะแนนได้ก่อนที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสั่งให้นับคะแนนเสียง

ข้อ ๗๓ การลงมติในกรณีที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ถูกกล่าวหาตามความในมาตรา ๔๗ ทรี (๘) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ที่ประชุมลงมติแต่เพียงว่า ควรให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากสมาชิกภาพหรือไม่ การลงมติดังกล่าวนี้ออกเสียงลงคะแนนลับและต้องมี คะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลงมติให้สมาชิกที่ถูกกล่าวหาผู้ใดขาดจากสมาชิกภาพให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งให้สมาชิกผู้นั้นทราบภายในเวลาอันสมควรแต่มิให้เกินสามวันนับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ลงมติ

ข้อ ๑๔ การลงมติในกรณีให้กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งตามความในมาตรา ๖๔ (๓) และมาตรา ๖๔ ทวิ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๒ ให้ออกเสียงลงคะแนนลับ

ข้อ ๑๕ ในการลงมติทุกครั้งให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตรวจสอบดูว่ามีสมาชิกอยู่ในที่ประชุมครบจำนวนเป็นองค์ประชุมหรือไม่ ถ้ามีสมาชิกอยู่ในที่ประชุมไม่ครบจำนวนเป็นองค์ประชุม จะทำการลงมติในเรื่องใด ๆ มิได้

ข้อ ๑๖ ในการนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีผู้รับรองครบจำนวนตามความในข้อ ๑๖ เชื่อว่ามีการนับผิด มีสิทธิร้องขอให้นับคะแนนเสียงใหม่ได้อีกครั้งหนึ่งโดยมิต้องร้องขอล่วงหน้าเป็นหนังสือ

ข้อ ๑๗ ในการลงมติครั้งใด เมื่อนับคะแนนเสียงแล้วปรากฏว่าคะแนนเสียงรวมกันทั้งหมดมีมากกว่าจำนวนสมาชิกที่มาประชุมในคราวนั้น ให้ทำการลงมติใหม่โดยใช้วิธีเรียกชื่อลงคะแนนตามความในข้อ ๑๖ (๓)

ข้อ ๑๘ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๑๙ การออกเสียงชี้ขาดของประธานที่ประชุม ในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากันให้ออกเสียงโดยเปิดเผย รวมทั้งกรณีออกเสียงลงคะแนนลับด้วย ในการออกเสียงชี้ขาดนั้นประธานจะให้เหตุผลด้วยหรือไม่ก็ได้

หมวด ๗

กระทุ้งถาม

ข้อ ๘๐ กระทุ้งถาม คือ คำถามซึ่งมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งขึ้นเพื่อสอบถามคณะกรรมการบริหารหรือประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ ๘๑ กระทุ้งถามต้องทำเป็นหนังสือเสนอล่วงหน้าต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจัดส่งกระทุ้งถามไปยังคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเตรียมตอบและให้บรรจุเข้าระเบียบวาระภายในระยะเวลาอันสมควร

เมื่อถึงระเบียบวาระสำหรับตอบกระทุ้งถามแล้ว ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะได้อนุญาตให้สมาชิกตั้งกระทุ้งถามนั้นในที่ประชุม

สมาชิกผู้ตั้งกระทุ้งถามย่อมซักถามให้ความกระจ่างขึ้นอีกได้สามครั้งเป็นอย่างมากเว้นแต่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะอนุญาตให้ซักถามต่อไป

กระทุ้งถามไม่มีการอภิปรายและไม่มีการลงมติ

ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาตอบกระทุ้งถามไม่เกินหนึ่งชั่วโมง เว้นแต่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาเห็นสมควรขยายเวลาเกินกว่านี้

ข้อ ๘๒ กระทุ้งถามแต่ละกระทุ้งถามนั้น ให้ตั้งถามและซักถามได้แต่เพียงคนเดียว

ข้อ ๘๓ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลผู้มีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ถามหรือข้อซักถาม เมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์อันสำคัญของการบริหารส่วนตำบล และจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามหรือข้อซักถามไปตอบในโอกาสอื่นก็ได้

ข้อ ๘๔ ห้ามมิให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งกระทู้ถามกันเอง

ข้อ ๘๕ ห้ามมิให้ตั้งกระทู้ถามในลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) มีข้อความเชิงประชด เลียดสี หรือแกล้งกล่าวใส่ร้าย
- (๒) เคลือบคลุม หรือเข้าใจยาก
- (๓) ในเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือได้ชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
- (๔) เพื่อให้ออกความเห็น
- (๕) ในปัญหาข้อกฎหมาย
- (๖) ในเรื่องที่ไม่เป็นสาระสำคัญ
- (๗) เพื่อทราบกิจการส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

การบริหารส่วนตำบล

ข้อ ๘๖ กระทู้ถามซึ่งต้องห้ามตามข้อ ๘๕ นั้น จะตั้งถามขึ้นใหม่ได้ในเมื่อมีสาระสำคัญต่างกันหรือเหตุการณ์ในขณะที่มีการกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อมีกระทู้ถามครั้งก่อน

ข้อ ๘๗ ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถาม ให้ถือว่าตอบกระทู้ถามนั้นแล้ว

การขอถอนกระทู้ถาม ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนได้

ข้อ ๘๘ กระทู้ถามใด ๆ ที่คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลยังมิได้ตอบ ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นอายุหรือมีการยุบสภา หรือเปลี่ยนคณะกรรมการบริหารแล้วก็ให้ถือว่ากระทู้ถามนั้นเป็นอันระงับไป

หมวด ๘

คณะกรรมการ

ข้อ ๘๙ เมื่อมีกิจการภายในของงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ประชุมอาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการหรือพิจารณาสอบสวนข้อความอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะได้และให้มีจำนวนกรรมการอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ ๙๐ ในการเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘๙ นั้น ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอชื่อผู้ที่เป็นสมาชิกหรือนักการเมืองนอกโดยมีสมาชิกอื่นรับรองสองคน ชื่อที่เสนอนั้นไม่จำกัดจำนวน และให้เลือกจากชื่อเหล่านั้นโดยวิธีเขียนชื่อลงคะแนนเมื่อเลือกแล้วให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกาศคะแนนต่อที่ประชุมให้ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าผู้อื่นตามลำดับลงมาได้รับเลือกจนครบจำนวนตามความต้องการให้มีการเลือกใหม่เฉพาะผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากันถ้าได้คะแนนเท่ากันอีกก็ให้ประธานออกเสียงชี้ขาดให้มีการเลือกใหม่เฉพาะผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากันถ้าได้คะแนนเท่ากันอีกก็ให้ประธานออกเสียงชี้ขาด

ในการนับคะแนนนั้น ให้เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าสองคนมาช่วย

ถ้ามีการเสนอชื่อไม่เกินจำนวนที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้กำหนด ให้ผู้ถูกเสนอชื่อได้รับเลือกตั้งโดยไม่ต้องมีการเขียนชื่อลงคะแนน

ข้อ ๕๑ การนัดประชุมคณะกรรมการครั้งแรก ให้เป็นหน้าที่ของเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ให้กรรมการคณะหนึ่งเลือกตั้งประธานคนหนึ่งและเลขานุการคนหนึ่ง

ในการประชุม ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนจึงเป็นองค์ประชุม

คณะกรรมการอาจเชิญบุคคลใดมาชี้แจงแสดงความเห็นในกิจการที่ประชุมหรือพิจารณาอยู่นั้นได้

ข้อ ๕๒ ในการประชุมคณะกรรมการ ผู้มีสิทธิเข้าฟังการประชุมได้จะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมซึ่งได้รับอนุญาตจากประธานกรรมการเท่านั้น

ผู้มีสิทธิเข้าไปนั่งฟังการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าวนี้ มีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นได้ในเมื่อคณะกรรมการร้องขอ

ข้อ ๕๓ ผู้เสนอญัตติมีสิทธิไปชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการได้ตลอดเรื่องส่วนผู้แปรญัตตินั้นมีสิทธิไปชี้แจงได้เฉพาะที่ได้แปรญัตติไว้

ข้อ ๕๔ คณะกรรมการจะกำหนดนัดประชุมเมื่อใด ให้แจ้งให้สมาชิกผู้เสนอและผู้แปรญัตติทราบล่วงหน้า

เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการตามกำหนดที่นัดหมาย ถ้าผู้แปรญัตติไม่มาชี้แจงตามนัดเป็นเวลานานกว่าสามสัปดาห์นับแต่เวลาที่คณะกรรมการได้เริ่มประชุมในวันนั้นให้ถือว่าคำแปรญัตตินั้นผู้เสนอได้ถอนแล้ว

ข้อ ๕๕ ถ้าสมาชิกผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการ ห้ามมิให้ผู้แปรญัตติอภิปรายในคำแปรญัตตินั้นในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด ๕

การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ ๕๖ ที่ประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลย่อมเป็นที่เคารพ ผู้เข้าไปในที่ประชุมจะต้องแต่งกายให้เรียบร้อยตามแบบนิยม มีสัมมาคารวะ และอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้

ในขณะที่กำลังประชุมห้ามมิให้บุคคลภายนอกเข้าไปในที่ซึ่งจัดไว้สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการ

ข้อ ๕๗ ในขณะที่กำลังประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ถ้าผู้ใดละเมิดระเบียบการประชุม หรือก่อความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมขึ้น ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจตักเตือนห้ามปรามให้ถอนคำหรือบังคับให้กล่าวคำขอมา หรือห้ามมิให้พูดต่อไป หรือจะสั่งให้ผู้ละเมิดออกไปเสียจากที่ประชุมก็ได้

ข้อ ๕๘ ถ้าเกิดมีการส่งเสียงเอื้ออึงขึ้นในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจนประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าไม่สามารถรักษาระเบียบการประชุมให้เป็นที่เรียบร้อยได้ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจที่จะสั่งการประชุมไว้ชั่วคราวหรือจะสั่งเลิกประชุมสำหรับวันนั้นก็ได้

ข้อ ๕๙ ในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ใช้ถ้อยคำหรือแสดงกิริยาอันฟุ้งรังเกียจ

(๒) กล่าวคำหยาบหรือเสียดสี ใส่ร้าย ต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือต่อบุคคลอื่น

(๓) ก่อความสงบเรียบร้อย หรือกระทำการให้เสื่อมเสียเกียรติของที่ประชุมหรือจงใจกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุรบกวนกิจการของที่ประชุม

(๔) ข้อคำสั่งอันชอบของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ ๑๐๐ เมื่อมีปัญหาโต้เถียงเกี่ยวกับข้อบังคับการประชุม ซึ่งมีได้กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมนี้ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้วินิจฉัยและใช้บังคับไปพลางก่อนแล้วให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนำข้อโต้เถียงที่เกิดขึ้นรายงานต่อนายอำเภอ

ข้อ ๑๐๑ การเสนอญัตติใด ๆ ที่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ รวมทั้งญัตติ ร่างข้อบังคับตำบล การตั้งกระทู้ถาม การแปรญัตติ ให้อนุโลมใช้ตามแบบท้ายข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๐๒ เมื่อมีปัญหาโต้เถียงเกี่ยวกับข้อบังคับการประชุม ซึ่งมีได้กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมนี้ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้วินิจฉัยและใช้บังคับไปพลางก่อนแล้วให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนำข้อโต้เถียงที่เกิดขึ้นเสนอต่อนายอำเภอคำวินิจฉัยของนายอำเภอให้ใช้บังคับไว้เฉพาะการประชุมชั่วคราวนั้น

ในกรณีที่นายอำเภอวินิจฉัยต่างกับความเห็นของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้นายอำเภอรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาวินิจฉัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประชุมครั้งต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

พลตรี **สนั่น ขจรประศาสน์**

(สนั่น ขจรประศาสน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย